

VADSØ KOMMUNE

Prosjektplan

***«Fra enslig mindreårig til ansvarsfull
voksen»***

***Styrket innsats i arbeidet med
kvalifisering og integrering av enslige
mindreårige flyktninger***

Juli 2017- juli 2019

Innhold

Bakgrunn	3
Prosjekt mål.....	4
Beskrivelse av tiltakene	4
Målgruppe	7
Prosjektorganisering.....	7
Ressurser	8
Møteplan og rapporteringspunkter	10
Milepælsplan	10
Vedlegg.....	11
Aktivitetsplan for EM prosjekt.....	11

Bakgrunn

Vadsø kommune er en stor bosettingskommune og har i en årrekke arbeidet med å ta imot, bosette og integrere flyktninger, og har god kompetanse på feltet. Som følge av flyktningkrisen i 2014 og 2015 har kommunen prioritert å bosette flere enslige mindreårige flyktninger, dette etter anmodning fra IMDi. Det er i perioden 2014 – 2016 bosatt hele 91 enslige mindreårige over 15 år i Vadsø kommune, til sammenlikning hadde kommunen totalt bosatt 97 enslige mindreårige fram til og med 2013.

Enslige mindreårige er en spesielt sårbar og utsatt gruppe barn og ungdom, de har ulike bakgrunn og individuelle behov. Noen kommer fra en utrygg og lite stabil omsorgssituasjon, mens andre kommer fra ressurssterke familier som har gitt god omsorg til barna. Men alle er sårbare ved at de kommer til landet alene, uten foreldre. De vil trenge beskyttelse, omsorg, trygghet og oppfølging. Vadsø kommune bosetter ungdom over 15 år, disse ungdommene er i en fase hvor de utvikler seg raskt fysisk og følelsesmessig. På veien til å bli voksne og selvhjulpne vil de trenge mye støtte og veiledning, de er som andre ungdommer, men mange av dem har vært utsatt og opplevd ekstreme situasjoner som kan ha påvirket dem dramatisk. Undersøkelser viser at mange enslige mindreårige flyktninger bosatt i Norge har langt flere psykiske plager enn innvandrerungdom som bor med familiene sine. En ny studie ved NKVTS viser at mange enslige mindreårige sliter med psykiske problemer, studien viser at mange har en betydelig belastning hvor hele 42 % hadde minst en psykiatrisk diagnose. Mange er ensomme og mangler trygge relasjoner til voksne. Framtiden kjennes utrygg, selv etter bosetting. Samtidig har mange av dem fortsatt kontakt med familie, enten i Norge eller i utlandet.

Det økte antallet enslige mindreårige flyktninger som er kommet til Vadsø de siste årene, har gitt nye utfordringer i hele mottaksapparatet. Omfanget av enslige mindreårige som har behov for tett oppfølging har økt i takt med den økte bosettingen. Mottaksapparatet opplever at svært mange sliter med fysisk og psykisk helseproblematikk og har behov for spesiell tilrettelegging og forsterket tilbud. For at kommunen skal kunne gjøre en best mulig jobb for de enslige mindreårige er det viktig med en kontinuerlig vurdering og forbedring av arbeidet. Det må føre til justeringer og igangsetting av tiltak ved behov, i tillegg er det viktig at man sikrer at mottaksapparatet er rustet til å imøtekomme behovene som oppstår.

Med bakgrunn i den høye bosettingen av enslige mindreårige og som følge av nye utfordringer som er oppstått i kjølevannet av det, er det nå behov for at kommunen gjør grep og setter inn tiltak for å forbedre og styrke arbeidet med kvalifisering og integrering av enslige mindreårige. Konsekvensen av å ikke ta tak i utfordringene nå, er økt risiko for at flere ikke vil klare overgangen og tilpasse seg en tilværelse i Vadsø eller i landet. Det kan i verste fall føre til at færre kommer i aktivitet (arbeid eller utdanning) og de vil dermed bli avhengig av å motta ytelser som f.eks sosialstønad. Det er en konsekvens vi som kommune må gjøre vårt ytterste for å unngå, da det er noe som vil være alvorlig både for den enkelte, for kommunen og for samfunnet forøvrig. Vi som kommune må derfor ivareta ansvaret og ha særskilt oppmerksomhet på de enslige mindreårige. Godt tilrettelagt og tilpasset oppfølging vil være en sentral faktor i dette arbeidet.

Vadsø kommune vil derfor gjennom et 2-årig prosjekt ha økt fokus og satsing på arbeidet med enslige mindreårige flyktninger, vi skal gjøre et stort løft og Vadsø skal bli et enda bedre sted og starte et nytt liv. Satsingen skal bidra til at flere enslige mindreårige får en god start gjennom tett og tilpasset oppfølging, vi skal gi de et godt grunnlag over i voksentilværelsen slik at de kommer i arbeid eller utdanning og etter hvert blir selvhjulpne.

Satsingen organiseres som et prosjekt for å synliggjøre nødvendigheten av at det må jobbes helhetlig, koordinert og planmessig med arbeidet. Det er viktig å se de ulike tiltakene i en sammenheng, hvor tiltakene samlet skal bidra til et godt resultat. Prosjektet inneholder 4 tiltak:

1. Opprettelse av kombinasjonsklasse, samarbeid mellom Vadsø kommune ved Kvalifiseringsenheten og Finnmark fylkeskommune ved Vadsø videregående skole
2. Opprette tiltaksteam for EM
3. Styrke veilederteamet ved Kvalifiseringsenheten
4. Utprøving av ny modell for intensiv norsk opplæring og tidlig kartlegging

Kvalifisering: «Med det menes det å tilegne seg informasjon, kunnskap og ferdigheter slik at man kan delta i arbeid, utdanning og samfunnsliv. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap, introduksjonsprogram, arbeidsmarkedstiltak og utdanning er elementer som kan inngå i den grunnleggende kvalifiseringen. Hvilke tiltak som inngår, er basert på en individuell vurdering».

Prosjekt mål

Prosjektet skal **bidra til at ungdommene lykkes med å ta ansvaret for sin egen fremtid og bli kvalifisert til selvhjulpenhet.**

Beskrivelse av tiltakene

Tiltak 1:

Kombinasjonsklasse, samarbeid mellom Vadsø kommune ved Kvalifiseringsenheten og Finnmark fylkeskommune ved Vadsø videregående skole

Stortinget vedtok i juni 2016 at fylkeskommunene og kommunene skal få mulighet til å tilby mer grunnskoleopplæring til elever med rett til videregående opplæring dersom de har behov for det. Lovendringen gjelder alle elever med behov, men særlig minoritetsspråklige elever med kort botid i Norge vil trenge tilbudet for å bli bedre rustet til å gjennomføre videregående. Ordningen bygger på et vellykket forsøk ved Thor Heyerdahl videregående skole i Larvik. Der har kommunen ved Larvik

Læringscenter og fylkeskommunen ved Thor Heyerdahl videregående skole siden 2007 samarbeidet om differensiert opplæring i grunnskolefag for unge med kort botid i det som kalles kombinasjonsklasse. Evalueringer av ordningen viser at færre elever falle fra og at karaktersnittet har økt.

Mange unge flyktninger og innvandrere kommer til Norge sent i skoleløpet og har store utfordringer med å fullføre videregående skole. For å gi et bedre tilbud til denne gruppen har Finnmark fylkeskommune vedtatt at modellen med kombinasjonsklassen skal prøves ut ved flere videregående skoler i fylket, deriblant Vadsø. Finnmark fylkeskommune har nå tatt initiativ til et samarbeid med Vadsø kommune og Kvalifiseringsenheten til opprettelse av 2 kombinasjonsklasser ved Vadsø videregående skole fra høsten 2017.

I en kombinasjonsklasse samles elever som mangler språklig eller faglig grunnlag til å fullføre videregående opplæring. Målgruppen vil være minoritetsspråklige som er i videregående skolealder, 16-21 år.

Tilbudet som gis i dag til ungdom som kommer til Norge etter fylte 16 år og som ikke kan dokumentere minst 9årig grunnskole fra sine hjemland, er tilbud om grunnskole for voksne i kommunens voksenopplæring. Ungdom som kommer innen fylte 15 år får tilbud om grunnskole og har slik sett rett til inntak i videregående skole. Tidligere skolebakgrunn og norskkunnskaper kan være helt like mellom disse ungdommene, men lovverket skiller de likevel med hensyn til retten til inntak til videregående opplæring. Kombinasjonsklassen er et tilbud til alle disse ungdommene der kommunen og fylkeskommunen går sammen om et tilbud der tilbudet gis på Vadsø videregående skole. Tilbudet vil ha grunnskoleeksamen som mål slik at ungdommene både språklig og faglig kvalifiseres til ordinære Vg1-løp. Dette betyr i praksis at ungdommene som er i aldersgruppen for videregående opplæring får være stedlig sammen med ungdommer i samme aldersgruppe og får et tilbud tilpasset sitt nivå på Vadsø videregående skole.

Vadsø kommune har mange elever i målgruppen, de aller fleste er enslige mindreårige flyktninger. Erfaringen også i vår kommune er at mange av disse sliter med å gjennomføre videregående skole, frafallet er stort og kommunen ser et stort behov for å prøve ut ny ordning/modell som kan bidra til å øke gjennomføringsfrekvensen. Å motivere ungdommene til å ta utdanning er noe kommunen vektlegger i arbeidet med enslige mindreårige. Det vil gi de bedre forutsetninger for å mestre videre skolegang og øke jobbmulighetene. Vi vet at det er svært vanskelig å finne seg jobb om du ikke har videregående da kravene til utdanning i arbeidslivet blir stadig høyere. Dette er derfor en viktig satsing som et ledd i kvalifiseringsarbeidet og samarbeid mellom kommunen fylkeskommunen er veldig positivt med tanke på at kvalifisering av flyktninger må ses som et felles samfunnsoppdrag.

Ordningen med kombinasjonsklasse ved Vadsø videregående skole vil være en forsøksordning for skoleårene 2017/18 og 2018/19. 2 klasser vil kreve 3 lærerressurser, med en 50/50 fordeling mellom kommunen og fylkeskommunen vil det innebære at kommunen må finansiere 1,5 ressurs.

Tiltak 2:

EM tiltaksteam

Kommunen har manglende fagkompetanse og for lite ressurser for å kunne jobbe tiltaksretta mot ungdom med spesielle behov. Erfaringene våre er at vi i stadig økende grad mottar ungdommer som har psykiske og atferdsmessige problemer. Vanskene spenner seg fra depresjon og nedstemthet til utagerende atferd. Vi er kjent med at de vanskene eller atferdsmessige problemene kan være knyttet til opplevelsene som ungdom har med seg fra hjemlandet, som; vold, overgrep, krigstraumer, tap av familiemedlemmer.

Med bakgrunn i dette er det behov for at kommunen oppretter tiltaksteam som har nødvendig kompetanse til å jobbe tett med de ungdommene som har særskilte behov. Dagens tilbud er kun samtaler med fastlege og eventuelt henvisning til BUP, dette opplever vi ikke er tilstrekkelig. Det er behov for ytterligere forsterkningstiltak med tettere oppfølging, og et team som har kompetanse til å veilede øvrige ansatte som skal jobbe med ungdommene. Kommunen vil prøve ut et system hvor man jobber med å bygge opp et tiltaksteam som arbeider med å stabilisere de beskyttende faktorene hos enslige mindreårige som gjør at de kan utvikle seg i en positiv retning fremover. Beskyttelsesfaktorer kan f.eks være: tilhørighet, forståelse, refleksjoner, mestring, ny identitet - som alle gir gode læringsbetingelser.

Tiltaksteamet skal være en integrert del av Kvalifiseringsenheten. Teamet skal bestå av 3 fagpersoner med høyere relevant utdanning, som har kompetanse og erfaring til å jobbe med ungdommer med psykisk og atferdsmessige helseproblematikk.

Tiltak 3:

Styrket EM veilederteam

Det er behov for å styrke veilederteamet for å gi mer målrettet og individuell veiledning til enslige mindreårige og deres kvalifiseringsløp fremover. Med dagens ressurser er det ikke mulig å gi ungdommene den målretta hjelpa de har behov for. Veilederkapasiteten må derfor økes for å få dette til. Med et styrket veilederteam vil vi i større grad kunne veilede ungdommene til å ta realistiske valg og gi de god støtte og veiledning underveis.

Veilederne har hovedansvar for å koordinere arbeidet og skal sikre at oppdraget med å kvalifisere ungdom til selvhjulpenhet nåes. Det må derfor være tilstrekkelig med veilederressurser for å ivareta ansvaret. Med bakgrunn i antall enslige mindreårige kommunen har oppfølgingsansvar på pr. i dag er det behov for å styrke veilederteamet med 2 fagstillinger/veiledere.

Tiltak 4:

Utprøving av ny modell for intensiv norskopplæring og tidlig kartlegging

Kommunen skal oppfylle lovkravet om tilbud til norskundervisning innenfor fastsatte frister. Det har vært utfordrende for kommunen og voksenopplæringa til enhver tid å følge lovkravene mht å organisere og administrere nye norskgrupper fortløpende. Kvalifiseringsenheten ønsker derfor å prøve ut en ny modell for nyankomne flyktninger, herunder enslige mindreårige, som bedre skal legge til rette for oppstart av nye norskkurs. Hensikten er å intensivere norskinnlæring med mål om å nå et norsk nivå som gir et godt grunnlag for oppstart i grunnskoleopplæring/kombinasjonsklasse raskest mulig. I tillegg skal kurset inkludere grundigere kartlegging av den enkelte deltaker. Tiltaket består av 11 ukers intensiv norskundervisning m/kartlegging av deltakerne. Tilbudet skal bidra til at norskopplæringa effektiviseres og kartlegginga skal bidra til at fremtidig opplæringsbehov blir avklart på et tidlig stadium slik at den enkelte kan få tilpassa opplæringsbehov. Tiltaket skal også ta utgangspunkt og vektlegge den nyankomnes behov og forutsetning.

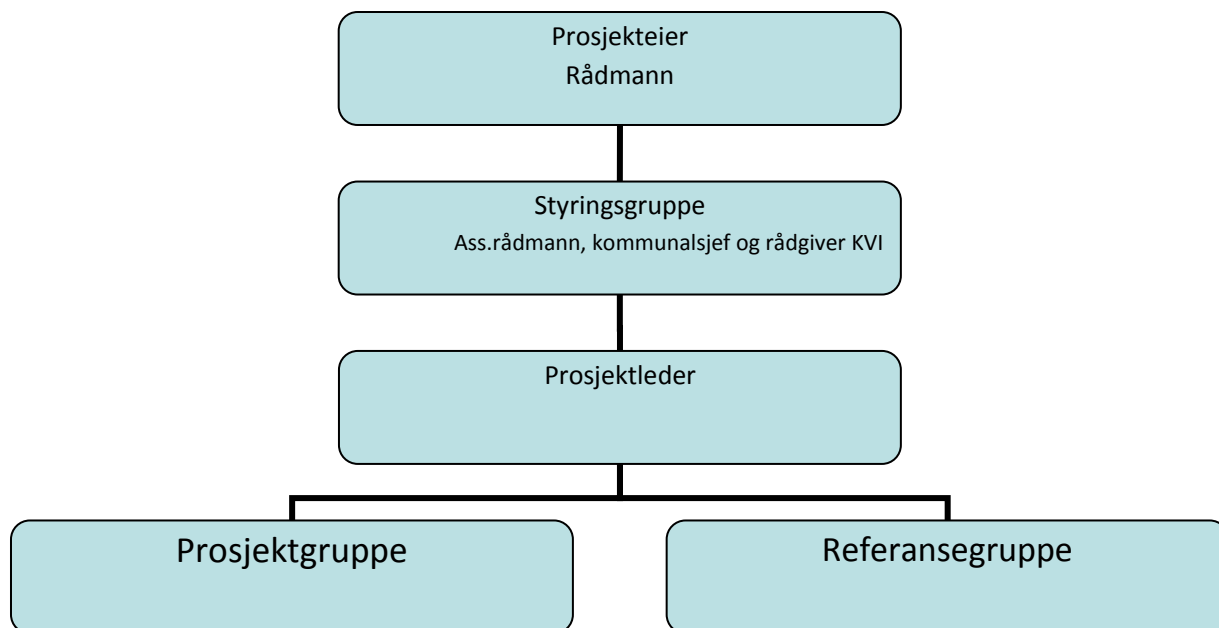
Gjennomføring og utprøving av modellen vil kreve 1,5 lærerressurs.

Målgruppe

Enslige mindreårige flyktninger bosatt i Vadsø kommune.

Prosjektorganisering

Arbeidet organiseres i et eget 2årig prosjekt som starter sitt arbeid våren 2017 og avsluttes sommeren 2019. Da skal det også foreligge projektrapport og handlingsplan med konkrete forslag/anbefalinger og mål for det videre arbeidet. Prosjektarbeidet ledes av en egen styringsgruppe bestående av assisterende rådmann, kommunalsjef for sektor Kvalifisering, velferd – og inkludering (KVI) og rådgiver KVI. Kvalifiseringsenheten og ledelsen ved enheten vil ha ansvaret for gjennomføringen av prosjektet som innbefatter å lede, koordinere og administrere arbeidet. Enhetsleder vil også være prosjektleder for prosjektet.

Prosjektleder vil sette sammen en prosjektgruppe basert på vurderte behov og i tråd med tildelt budsjett. Prosjektgruppen vil bestå av prosjektleder og representanter fra sentrale fagområder og tjenester som arbeider med enslige mindreårige; Voksenopplæringa, intro/veiledning, miljøtjenesten, helseenheten og Barn- og ungeenheten.

Tillitsvalgte vil også bli involvert på et så tidlig stadium som mulig i prosessen for på best mulig måte legge til rette for de videre prosesser.

Referansegruppe vil kunne bestå av personer, enheter og samarbeidspartnere i og utenfor Vadsø kommune som jobber med og har kompetanse innenfor fagområdet.

Det vil underveis i prosjektet bli vurdert om det skal knyttes til seg ekstern kompetanse, f.eks:

- IMDi, NAFO (Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring) og ressurspersoner med særskilt kompetanse innenfor området, representanter fra kommuner som har gjennomført lignende prosjekt og har erfaring

Styringsgruppa har ansvar for at prosjektets sluttleveranser er i hht mål og at leveranse finner sted innenfor angitt tid.

Ressurser

Prosjektet vil finansieres av kommunen, det vil også bli søkt om finansiering til prosjektet fra IMDi gjennom ordningen kommunale utviklingsmidler. I tillegg forventes det at Vadsø kommune stiller med ressurser fra egen organisasjon til nødvendig deltakelse og arbeid i prosjektet (egeninnsats).

Tiltak	Prosjektutgifter	2017	2018	2019
Tiltak 1: Kombinasjonsklasse, samarbeid mellom kommunen og FFK	- 1,5 lærerressurs	500 000.-	1000 000.-	500 000.-
SUM TILTAK 1:		500 000.-	1 000 000.-	500 000.-
Tiltak 2: EM tiltaksteam	- 3 fagstillinger	900 000.-	1 800 000.-	900 000.-
SUM TILTAK 2:		900 000.-	1 800 000.-	900 000.-
Tiltak 3: Styrket EM veilederteam	- 2 fagstillinger, veiledere	600 000.-	1 200 000	600 000.-
SUM TILTAK 3:		600 000.-	1 200 000.-	600 000.-
Tiltak 4: Utprøving av ny modell for intensiv norskopplæring og tidlig kartlegging	- 1,5 lærerressurs	500 000.-	1 000 000.-	500 000.-
SUM TILTAK 4:		500 000.-	1 000 000.-	500 000.-
ANDRE DRIFTSUTG:	- Kurs/opplæring	50 000.-	100 000.-	50 000.-
	- Materiell og utstyr	50 000.-	100 000.-	50 000.-
	- Div. adm utg.	10 000.-	20 000.-	10 000.-
TOTALE UTG:		2 610 000	5 220 000	2 610 000
	Prosjektinntekter			
	Fra IMDI			

Møteplan og rapporteringspunkter

Prosjektet vil starte opp så snart som mulig etter at finansieringen er på plass. Det vil bli etablert en prosjektgruppe i april -17. Prosjektgruppen starter sitt arbeid i løpet av mai-17 og det legges opp til relativ hyppige møter, faste møter 1 gang pr.måned og ellers ved behov. Møter i styringsgruppen settes hver tredje måned.

Prosjektgruppen rapporterer til styringsgruppen gjennom referat fra møter i prosjektgruppen og ellers fortløpende ved behov. Prosjektleder vil ha behov for møter med de berørte tjenesteområdene, nærmere tidspunkt vil avtales underveis i prosjektet med

Milepælsplan

MILEPÆL	FRIST
1. Ferdig prosjektbeskrivelse	01.02.17
2. Etablering av prosjektorganisasjon	01.05.17
3. Oppstart prosjektgruppe	15.05.17
4. Prosjektstart	01.07.17
5. Evaluering halvveis i prosjektet	01.06.18
6. Prosjektrapport foreligger m/ forslag til videre arbeid	30.06.19

Vedlegg

Aktivitetsplan for EM prosjekt

(detaljert plan utarbeides ved prosjektstart)

Møteforum	Tidspunkt	Sted	Deltakere	Aktuelle temaområder
Oppstartsmøte i styringsgruppa	mai-17		Styringsgruppa	Gjennomgang mandat og prosjektbeskrivelse.
Møte med fagorganisasjonene	mai-17		Styringsgruppa, prosjektleder + HTVør	Informasjon om prosjektet, valg av HTV til arbeidsgruppa
Møte i styringsgruppen	juni-17 (møte hver 3.mnd)		Styringsgruppa + prosjektleder	Gjennomgang mandat og spesifisering av oppdrag og videre arbeid
Oppstartsmøte prosjektgruppe	mai-17		Prosjektgruppe	Sette opp fremdriftsplan, gjennomgang mandat
Møte i prosjektgruppen	juni-17.(Månedlig)		Prosjektgruppa	

